

Tuusula

Ikäviikot
Järvenpää

Edunvalvontapalvelut
11.10.2018

Arto Nätkynmäki

Keski-Uudenmaan asiamies- ja neuvontapalvelut

Keski-Uudenmaan asiamies- ja neuvontapalvelut

- Seuraavat palvelut
  - Yleiset edunvalvojat (5+5), 780
  - Talous- ja velkaneuvonta (3+1), 359
  - Sosiaaliasiamies (yksikön esimies), n. 100
  - Potilasasiamies (o.t.o.), 119
- Toimii Tuusulan kunnan organisaatiossa
  - Palvelee
    - Järvenpää, Kerava, Tuusula
    - edunvalvonnassa myös Mäntsälä ja Pornainen
- https://www.tuusula.fi/sivu.tmpl?sivu_id=7452

"Edunvalvonnasta"

Oma varautuminen on aina paikallaan. Varautuminen vähentää turhaa huolehtimista.

- Valtakirja
  - Valtuuttaja nimeää
  - Valtakirjan mukainen sisältö (mm. lahja mahdollinen)
  - Voimassa heti. Päättyy, kun valtuuttajan toimikelpoisuus päättyy.
  - Ei viranomaisvalvontaa
- Edunvalvontavaltuutus
  - Valtuuttaja nimeää
  - Valtuutuksen mukainen sisältö
  - Voimaan tarvittaessa (maistraatti, lääkärin lausunto)
  - Maistraatti valvoo tarvittaessa

Edunvalvonnasta, jatkuu

- Viranomaisen määräämä edunvalvonta on viimesijainen turva
  - Laissa säänneltyä valvottua toimintaa
  - Tehtävästä
  - Edunvalvojan valvonnasta
  - Edunvalvojan määrääminen
  - Edunvalvojan henkilöstä
  - Edunvalvonnan lakkaamisesta
- Edunvalvonta voi olla
  - ”yksityistä” edunvalvontaa (läheinen)
  - järjestetty yleisen edunvalvonnan kautta (viranomaistoimintaa)

Edunvalvojan tehtävä

- Edunvalvojan tehtävä on valvoa niiden henkilöiden etua ja oikeutta, jotka eivät vajaanvaltaisuuden, sairauden, poissaolon tai muun syyn vuoksi voi itse pitää huolta taloudellisista asioistaan.
  - Talous
  - Hoito, huolenpito ja kuntoutus
- Poikkeuksellisesti edunvalvojan tehtävään voi kuulua edunvalvottajan henkilöä koskevia asioita, esim. sairauden ja terveydenhoitoon liittyviä tehtäviä.
- Edunvalvoja voidaan määrätä myös hoitamaan yksittäinen asia, esimerkiksi kiinteistön myynti, perinnönjako
- Edunvalvoja saa periä päämieheltä palkkion (asetus).

Omaisuuuden ja talouden hoito

- Edunvalvojan on huolehdittava omaisuudesta niin, että tuotto voidaan käyttää päämiehen hyödyksi ja tarpeisiin.
  - Omaisuuuden hoitaminen
  - Varojen sijoittaminen
  - Kulujen maksaminen
  - Mahdollisten tukien hakeminen
  - Riittävän rahan varaaminen henkilökohtaisiin menoihin
- Tietyt toimet vaativat viranomaisluvan
  - Asunnon tai kiinteistön myynti
- Edunvalvoja ei voi lahjoittaa omaisuutta.

Edunvalvojan valvonta

- Edunvalvojan on
  - tehtävä maistraatille omaisuusluettelo varoista ja veloista
  - pidettävä kirjaa varoista, veloista ja tilikauden tapahtumista
  - annettava vuositili maistraatille
- Maistraatti
  - tarkastaa tilit
    - tarvittaessa keinot puuttua asiaan
  - myöntää luvat luvanvaraisiin toimiin
  - voi edellyttää erityistä hoitosuunnitelmaa
  - ylläpitää holhousasioiden rekisteriä

Edunvalvojan määrääminen

- Käräjäoikeus määrää
  - usein maistraatin selvityksestä, hakemuksesta
  - aloitteentekijä voi olla
    - päämies itse
    - läheinen
    - sosiaali- tai hoivapalvelu
- Useimmiten perusteena lääkärin arvio terveydestä ja kyvystä hoitaa ja ymmärtää asioitaan
  - Avainasemassa lääkärin lausunto
  - Sairaudet
  - muu vastaava este

Määräämisestä ... jatkuu

- Edunvalvoja määrätään, jos päämies ei vastusta
  - Maistraatti voi määrätä
- Jos päämies vastustaa, käräjäoikeuteen
  - Määrätään, jos vastustamiselle ei ole riittävää aihetta
  - Käräjäoikeus harkitsee saamiensa selvitysten perusteella
  - Päämies voi käyttää oikeusapua asiassa
- On tärkeää muistaa, että päämies ei menetä täysivaltaisuuttaan vaikka edunvalvoja määrättäisiinkin
  - Voi tehdä oikeustoimia, jollei laissa toisin määrätty
  - Edunvalvoja on "avustaja"
  - Velvollisuus kuulla ja neuvotella
  - Tavoitteena hoitaa asioita yhteisymmärryksessä

Määräämisestä ... jatkuu

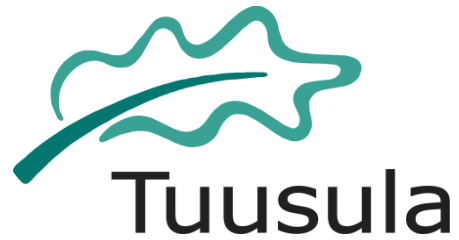
- Toimintakelpoisuutta voidaan rajoittaa, jos
  - edunvalvojan määrääminen yksin ei riitä turvaamaan päämiehen etuja
- Voidaan määrätä, että
  - voi tehdä oikeustoimia vain yhdessä edunvalvojan kanssa
  - ei ole oikeutta tehdä tiettyjä oikeustoimia tai
  - julistetaan vajaavaltaiseksi
- Vähimmän rajoittamisen periaate
- Itsemääräämisoikeus

Edunvalvojan henkilöstä

- Yleiseltä edunvalvoja edellytetään sellaista
  - taitoa,
  - kokemusta ja
  - koulutusta, jota tehtävän asianmukainen hoitaminen edellyttää ja
  - soveltuvaa korkeakoulututkintoa
- Edunvalvontatoimistoissa on tyypillisesti myös juristeja.
- Määrättäessä läheinen henkilö edunvalvojaksi ei ole muodollisia kelpoisuusehtoja
  - Käräjäoikeus arvioi sopivuuden
  - Jos sopivaa läheistä, sukulaista ei ole, määrätään yleinen edunvalvoja

Edunvalvonnan lakkaaminen

- Käräjäoikeus lakkauttaa edunvalvonnan, jos tarvetta ei enää ole
  - Päämies itse, läheinen, edunvalvoja tai maistraatti voi hakea
- Maistraatti voi lakkauttaa edunvalvonnan, jos päämies ja edunvalvoja hakevat lakkautusta yhdessä
- Maistraatti selvittää tarpeen 4 vuoden välein
- Päämiehen kuolema päättää edunvalvonnan
- Edunvalvonnan päättyessä edunvalvoja tekee ”lopputili” maistraatille
  - Omaisuus luovutetaan sille, jolla on oikeus ottaa se vastaan

KIITOS

Arto Nätkynmäki
arto.natkynmaki@tuusula.fi
040 314 3015